

Gruppdiskussioner på svensklärarkonferensen

Skogshem & Wijk, 18–20 augusti 2022

Här följer anteckningar från gruppdiskussionerna (*Läromedel i undervisningen, Skönlitteratur i undervisningen*) på svensklärarkonferensen på Skogshem & Wijk i augusti 2022. Anteckningarna innehåller tips på läromedel för olika nivåer och tips på lämplig skönlitteratur på olika nivåer. Varje grupp hade en ledare vars namn står i dokumentet.

Innehåll

Gruppdiskussioner på svensklärarkonferensen	1
Läromedel A1–A2	2
Grupp Freek Adriaens	2
Grupp Carolina Moreno Tena	2
Läromedel B1–B2	3
Grupp Erja Karppinen	3
Grupp Christina Thunstedt	3
Skönlitteratur A1–A2	4
Grupp Linnéa Sandberg.....	4
Grupp Anna Segersten Blomgren.....	4
Skönlitteratur B1–B2.....	5
Grupp Josef Wikström.....	5
Grupp Marjatta Banna/Ewa Holm.....	6
Grupp Katarína Motyková.....	7
Grupp Erika Sausverde.....	8

Läromedel A1–A2

Grupp Freek Adriaens

I min grupp pratade vi om läromedel man kan använda på nybörjarnivå. Några använder fortfarande *Svenska utifrån* eftersom det finns en hel del roliga texter i den som inte har någon motsvarighet i nyare läroböcker som t.ex. texten om "indirekt tal" (På stationen – om jag minns rätt?) och en del faktatexter. De flesta använder *Rivstart*, men *Mål 1* och *Svenska 1 2 3* nämndes också. Många tycker också att *Mera svenska* och *Ännu mer svenska* är jättebra läromedel fast kanske inte för nybörjare.

Exempel på skrivövningar som nybörjare brukar tycka är roliga är att skriva **dagbok**, kommentera bilder på **sociala medier**, beskriva sin drömlägenhet, göra en **inköpslista**, eller presentera någon de känner.

Bra material för hörförståelseövningar hittar man på SVT Play (*Julkalendern*, *Nyheter på lätt svenska* eller tv-serien *Eagles* som handlar om ungdomar i en typiskt svensk småstad) och UR Play (t.ex. *Så funkcar Sverige*, *Nyfiken på Sverige*, *Nu kommer Amira* och dramaserien för nyanlända *Hitta hem* – det finns också pedagogiskt material till de här programmen som man kan ladda ner från sajten).

Bra ordförrådsövningar hittar man i böcker som *Avancera Ord*, *Etablera Ord* och *Ord med mening* men någon tipsade också om boken *Fyndiga uttryckens ABC* som innehåller roliga övningar för barn.

Uttalsövningar finns både i *Rivstart* och i *Uttalsboken* (Håkan Rosenqvist). Vi hann inte prata så mycket om bra grammatikböcker för nybörjare. Det har kommit en ny utgåva till *Första och andra övningsboken i svensk grammatik* (Hellström) och nästan alla i gruppen hade använt *Form i fokus* någon gång.

Grupp Carolina Moreno Tena

1. Vi var överens om att realia och en presentation av Sverige är väldigt viktig på grundnivåer, men vi menade också att om man presenterar Sverige på första lektionen så är det kanske bättre på lokalt språk och inte på svenska. Vi satt och pratade länge om realia faktiskt.

2. Om läromedeltips:

Rivstart (den som används mest) men inte övningsboken trots att det tycks vara jättebra t.om. bättre än läroboken på vissa områden men det är för dyrt för eleverna att köpa båda.

Det nämndes också att man behöver en lärare som förtydligar, så den passar inte så bra för självläring.

Så funkcar Sverige är en bra bok om realia för att den är skriven för barn.

Learning Swedish: videos och appen funkcar mycket bra: <https://vimeo.com/showcase/3242894>

Svenska utifrån: framför allt texterna (en dag i Katarinas liv t.ex.)

Utbildningsradion

På svenska! Särskilt grammatikdelen på olika språk, tema-bilder (ordförråd) och hörförståelserna.

Och sist men inte minst: kokböcker! Och Svenska institutets "Det svenska köket": <https://sharingsweden.se/materials/det-svenska-koket-fran-fika-till-fredagsmys/>

Läromedel B1–B2

Grupp Erja Karppinen

På tapeten

Form i fokus

Sagor och sanningar

Hejsan!

På G (men trycks inte mera)

På väg mot lika villkor

Fakta i sagor/frågor

Teacherspayteachers.com

Grupp Christina Thunstedt

Rivstart B1+B2 använder sig många av, men den har vissa svagheter vilket gör att man som kursledare måste reducera och komplettera med grammatik-, hör- och läsförståelseövningar, t.ex. i *Form i Fokus*; *Språkvägen (sfi)*; *Sagor och sanningar*; *UR (Utbildningsradion)*; *Svtplay*; *SvD (Svenska Dagbladet)*; *digitala abonnemang via SI*.

Dessutom

tandem med svenska studenter eller ett svenskt partneruniversitet (online) är en bra metod för att träna muntliga färdigheter

de flesta av oss ser fram emot en ny/uppdaterad utgåva (!) av *Rivstart*-böckerna.

Skönlitteratur A1–A2

Grupp Linnéa Sandberg

Ett konkret exempel på bra böcker att använda sig av på den här nivån är Sara Lövestams lättlästa böcker. Då de är anpassade till lättläst av författaren själv är de lite bättre skrivna än många andra lättlästa böcker, där språket anpassats så pass mycket att texten och innehållet blir lidande.

Böcker som har filmatiserats är också uppskattat, då förståelsen och intresset kan bli högre om man både läser boken och ser filmen/serien. Detta är också bra uttalsmässigt. Ett tips på en bok som är bra att jobba med och som även finns filmatiserad är *Glasblåsarnas barn* av Maria Gripe.

En av deltagarna tycker det är tråkigt med anpassad skönlitteratur och använder därför klassisk skönlitteratur redan från början, genom att exempelvis koppla kända citat från olika skönlitterära verk till grammatik som går igenom. Studenterna kan exempelvis lära sig inversionsregeln genom citat som "Äntligen stod prästen i predikstolen" från Selma Lagerlöfs *Gösta Berlings saga*. Hon presenterar också författaren i början av kursen och eleverna får lära sig enkla fraser som "Vad heter han?", "Var bor han?" "Vad har han för yrke?" och lär sig då också att presentera sig själva. På detta sätt skapas ett intresse kring en författare och dess verk, samtidigt som det är språkutvecklande.

Grupp Anna Segersten Blomgren

Nadzeya Yaromina (Belarus): "Sagostigen" www.ur.se "Pälsen" av Söderberg "Kim Novak badade..." av Nesser

Adam Wojtczak (Polen): Barnböcker, Mumin + filmatisering

Roxana Dreve (Rumänien): Dikt och visor, Översatta fraser från Linda Knausgård

Eva Nováková (Tjeckien): Rödluvan (för preteritum)

Kristina Kocheva (Tyskland): Barnvisor, Lättläst. bl.a. "Kan du vissla Johanna" och sen se filmatiseringen.

Eva Fehrs Fällman (Tyskland): Barnlitteratur, utdrag från "Lässugen" på www.ur.se där kända svenskar läser sagor för barn. Litteraturbankens material av noveller och dikter.

Anna Segersten Blomgren (Frankrike): Lättlästa böcker "Flicka försvunnen" och "Bedragaren" Sara Lövestam

De flesta lyfte fram att undervisningen inte fokuserade på just skönlitteratur. Kurserna kanske hette "praktisk svenska" eller "konversation" och mycket grammatik ska hinnas med, alltså blir det ingen skönlitteratur på grund av tidsbrist. Personligen tycker jag att det går utmärkt att göra ordlistor och grammatikgenomgång till de lättlästa böckerna, liksom muntliga övningar.

Skönlitteratur B1–B2

Grupp Josef Wikström

Reflektioner:

Vikten av att knyta an till samhällsteman för att fånga studenternas intresse

Be studenterna göra egna ordlistor (varje student får ansvara för ett kapitel)

Arbeta med läsloggar / läsdagböcker

Skönlitteratur:

John Ajvide Lindqvist – *Gräns*

Lena Andersson

Åsa Asptjärn – *Konsten att ha sjukt låga förväntningar*

Fredrik Backman – *Björnstad*

Olof von Dahlin – *Then Swänska Argus*

Johanna Frid – *Nora eller Brinn Oslo brinn*

Maria Hermansson – *Skymningslandet; Den stora utställningen; Mannen under trappan*

Zlatan Ibrahimovic, David Lagercrantz – *Jag är Zlatan*

Sara Kadefors – *Lex bok*

Theodor Kalifatides

Jonas Karlsson

Ann-Helén Laestadius – *Stöld*

Mark Levengood

Sara Lidman

Astrid Lindgren – *Mio, min Mio*; [En kärlekshistoria : Samuel August från Sevedstorp och Hanna i Hult](#)

Fredrik Lindström – *När börjar det riktiga livet?*

Kristian Lundberg – *Yarden*

Kerstin Lundberg Hahn – *Skuggan i väggen*

Sara Lövestam – *Sanning med modifikation* (upplevdes som lite för svår av studenterna)

Harry Martinsson

Per Nilsson – *Hjärtans Fröjd*

Bengt Ohlsson – *Gregorius*

Ulf Stark – *Kan du vissla Johanna*

Hjalmar Söderberg – *Pälsen*

Annika Thor – *En ö i havet*

Johanna Thydell – *I taket lyser stjärnorna*

Måns Wadensjö

Mats Wahl

Populärvetenskap:

Thomas Erikson – *Omgiven av idioter : hur man förstår dem som inte går att förstå*

Om litteratur:

Litteraturprogrammet *Babel* på SVT

Samlingar:

Lashjulet - En litterär resa genom Sverige

Inlästa noveller på Sveriges Radios hemsida (Klas Östergren bland annat)

Litteraturbanken

Utdrag ur *Språkporten*

Övrigt:

Poetry slam med Dramatiska teatern

Grupp Marjatta Banna/Ewa Holm

NOVELLER

Antologier:

Inger Edelfeldt *Den förunderliga kameleonten*

Jonas Karlsson *Den perfekta vännen*

Annika Norlin *Jag Ser Allt Du Gör*

+ övriga noveller

Dagerman Stig *Att döda ett barn*

Astrid Lindgrens noveller

August Strindberg *Ett halvt ark papper*

Johanna Thydell *Hanni*

Novellix noveller – se hemsidan för kategorier/teman

sr.se P1 Här finns uppläsningar av noveller (+ dikter) med manus

litteraturbanken.se/skola Här finns uppläsningar av noveller samt textmanus i allmänhet

B2+

Jonas Hassen Khemiri *Sista måltiden* (jfr. gärna innehåll med Dagermans *Att döda ett barn*)

ROMANER

B1

Tove Jansson *Det osynliga barnet*

Astrid Lindgrens böcker

Johanna Thydell *I taket lyser stjärnorna* (+ ungdomsromaner i allmänhet)

B2

Jonas Love Almqvist *Det går an*

Mustafa Can *Tätt intill dagarna* (tips: lyssna även på hans sommarprogram där han hyllar sin mor)

Theodor Kallifatides *Ett nytt land utanför mitt fönster*

SÅNGTEXTER

I allmänhet, t.ex. Marcus Krunegårds texter

Grupp Katarína Motyková

A) som läromedel direkt i språkundervisningen –

- förslag på skönlitteratur som man gärna tar upp i vår språkundervisning (från barnböcker över ungdomsböcker till vuxenlitteratur): böcker av Astrid Lindgren (t.ex. Pippi Långstrump, *Bröderna Lejonhjärta*), *Bara dra* av Ann-Helén Laestadius, *Mig äger ingen* av Åsa Linderborg, eller Väst-noveller av Carina Middendorf (rekommenderas till tysktalande), *En ö i havet* av Annika Thor, böcker av Fredrik Backman

- även lättlästa böcker nämndes

- förslag: när alla i gruppen läser samma bok, så kan studenterna själva förbereda var sin fråga till boken, så lottar var och en fråga och försöker svara på den

- studenterna får göra ordlistor och välja nyckelord till böcker/texter de läser
 - i språkundervisningen används även poesi – framför allt korta dikter (t. ex. haiku) som utgångspunkt antingen för att skapa en text kring dikten, eller skriva en egen dikt, men ofta kan de tjäna som impuls för diskussion (t. ex. dikter av T. Tranströmer)
 - ett intressant tips var att delta i Nordisk litteraturvecka och använda texter som lanseras där
 - ett bra förslag var att skapa en hel kurs ägnad åt läsning där olika kortare skönlitterära texter läses och diskuteras (men inte tolkas utifrån det litteraturvetenskapliga perspektivet)
- B) i litteraturundervisning (litteraturhistoria)
- här får användas även klassiska verk i översättning till respektive språk
- C) i översättarutbildning
- ett bra tips var att erbjuda kurser i översättning för alla studenter i svenska (inte bara för dem som läser till översättare) eller att hålla workshoppar i översättning med svenskstuderande (antingen de som läser till översättare eller med alla som läser svenska och är intresserade av översättning)

Grupp Erika Sausverde

Tove Jansson *Sent i november*

Elisabeth Åsbrink *Orden som formade Sverige*

Sara Danius *Husmoderns död*

Theodor Kallifatides *En kvinna att älska*

Harry Martinsons *Resor utan mål*

Torgny Lindgren *Berättelser*

Ingmar Bergman - ett avsnitt ur *Scener ur ett äktenskap*

Göran Tunström *Ökenbrevet*

Henning Mankell *Comédia Infantil*

Korta avsnitt ur Swedenborgs *Memorabilier*

Athena Farrokhzad *Vitsvit*

Selma Lagerlöf *Kejsarn av Portugallien*

dikter av Gunnar Ekelöf, Gustaf Fröding, Tomas Tranströmer, Verner Von Heidenstam och många andra

Drama

Kristina Lugn *Tant Blomma* (går bra kanske även för B1)

Lars Noren (både *Natten är dagens mor* och andra s k borgerliga dramer, och de nya som återfinns i Terminal-Samhälle) - men detta är nog lite speciellt.

För några år sedan bestämde vi i Vilnius att använda mer skönlitteratur när vi undervisar i språk, för våra "rena" litteraturkurser inte kan omfatta allt.

Den här listan fick jag av vår före detta lektor Jim Degrenius med en liten kommentar för de mesta noveller, men det kan också vara aktuellt:

PO Enquist *Livläkarens besök*

Hjalmar Söderberg *Doktor Glas*

Alejandro Leiva Wenger *Elixir*

Jonas Gardell *Torka aldrig tårar utan handskar* (utdrag, såg mest tv-serien)

Jesper Weithz *Det som inte växer är döende*

Stig Dagerman *Att döda ett barn*

Tage Danielsson *Busschauffören som tänkte att va fan, K Bertil Jonssons julafton*

Sara Stridsberg *American Hotel*

Selma Lagerlöf *Bortbytingen*

John Ajvide Lindqvist *Speciella omständigheter*

Victoria Benedictsson *Ur mörkret*

Hjalmar Söderberg *Pälsen*

Jonas Karlsson *Presenten*

Tove Folkesson *Kalmars Jägarinnor*

Karolina Ramqvist *Farväl mitt kvinnofångelse*

Klas Östergren *Ravioli*

Inger Edelfeldt *Riktig kärlek*

Theodor Kallifatides *Sisyfos på Medborgarplatsen*

Jim D: "Ovanstående lista skulle också må bra av en rejäl uppdatering om man skulle undervisa nu. Jag skulle också säga att ovanstående texter överlag är krävande och kräver långsam och guddad läsning (ingen mening i språkundervisning tycker jag att panikrusa genom ett stort material) -- och det här med vad som är B1 och B2 etc är ju extremt varierande mellan olika lärosäten/länder."